

Informácia o výsledku kontroly NKÚ SR na Trenčianskom samosprávnom kraji

V zmysle poverenia NKÚ SR č. 618/01 zo dňa 29. 01. 2014 bola vykonaná kontrola hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynaložených prostriedkov na výstavbu, opravu a údržbu pozemných komunikácií vo vlastníctve TSK a úlohy z toho vyplývajúce pre VÚC, ktorej **účelom bolo preveriť hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť využitia prevedeného výnosu dane z motorových vozidiel zo štátneho rozpočtu do rozpočtu samosprávnych krajov, rozsah využitia finančných prostriedkov z prevedeného výnosu dane z motorových vozidiel v rámci systému výstavby, opráv a údržby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve TSK.**

Kontrola bola vykonaná v čase od 04. 03. 2014 do 25. 06. 2014 v kontrolovanom subjekte: Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín, IČO 36126624.

Predmetom kontroly na Trenčianskom samosprávnom kraji (ďalej len „TSK“) za obdobie 2010 - 2012 bolo:

1. Pôsobnosť kontrolovaného subjektu;
2. Plnenie a zhodnotenie vývoja príjmov – výdavkov;
3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, zmlúv a postupov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, poskytnutými z rozpočtu územnej samosprávy správa ciest so zameraním na hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynaložených zdrojov;
4. Úroveň, účinnosť a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti.

TSK so sídlom v Trenčíne bol zriadený dňa 01.01.2002 na základe zákona. TSK je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov.

TSK v rámci svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje svoje rozpočtové a príspevkové organizácie a iné právnické osoby podľa osobitných predpisov. Medzi organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK pre oblasť dopravy patrí Správa ciest Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Pri kontrole bolo preverené dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a úroveň dosahovania vytýčených cieľov a zámerov Trenčianskeho samosprávneho kraja v oblasti cestných komunikácií vo väzbe na programový rozpočet a vybrané otázky verejného obstarávania a zdroje krytia komunálnych služieb. Pri kontrole boli použité viaceré metódy pre získavanie dôkazov, najmä preskúmanie a analýza dokladov, rozhovory, referenčná skupina.

Kontrola preukázala porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď v zriaďovacej listine príspevkovej organizácie nebolo uvedené vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý bol uvedenej organizácii zverený do správy.

Kontrolou bolo ďalej preukázané, že neexistoval efektívny kontrolný systém dane z motorových vozidiel z dôvodu, že správu a kontrolu dane vykonával iný subjekt, ktorý nebol prijímateľom výnosu z tejto dane.

Kontrolou bolo zistené, že v procese verejného obstarávania nebola predpokladaná cena zákazky určená v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní bolo ďalej porušené uzatvorením zmluvy s víťazným uchádzačom na sumu, ktorá bola v rozpore s ponukou predloženou víťazným uchádzačom.

Kontrolou zápisnice z vyhodnotenia ponúk bolo zistené, že táto obsahovala zoznam vylúčených uchádzačov bez uvedenia dôvodu ich vylúčenia a verejný obstarávateľ neuvoľnil pred uplynutím lehoty viazanosti ponúk do siedmich pracovných dní vylúčenému uchádzačovi zábezpeku, čím boli porušené ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní.

Zákon o verejných prácach bol porušený, keď v zmluve o dielo nebolo uplatnené právo nezaplatiť zhotoviteľovi minimálne 5 % a najviac 10 % z dohodnutej ceny do doby preukázania splnenia kvalitatívnych parametrov pri odovzdávaní verejnej práce alebo jej ucelenej časti.

Ďalej bolo zistené porušenie platobných a fakturačných podmienok mandátnej zmluvy, keď boli faktúry vystavené v kratších intervaloch ako jedenkrát za dva mesiace a v jednej faktúre nebolo uvedené označenie živnostenského registra.

Zámery a ciele programových rozpočtov boli pravidelne monitorované a hodnotené. Kontrolou bolo preverené, že v niektorých prípadoch neboli merateľné ukazovatele podľa potreby prehodnotené, keď skutočné hodnoty merateľných ukazovateľov vo významnej miere nedosahovali plánovanú hodnotu a napriek tomu boli vyhodnotené ako splnené. Vo vyhodnotení programového rozpočtu neboli uvedené dôvody, pre ktoré neboli merateľné ukazovatele splnené alebo boli plnené len čiastočne.

Pri prešetrovaní sťažností nebol dodržaný postup v súlade so zákonom o sťažnostiach, keď nebola vypracovaná zápisnica o prešetrovaní sťažnosti.

Kontrolou bolo ďalej preverené majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod cestami, kde sa potvrdila vysoká miera nevysporiadania uvedených pozemkov s ich vlastníkmi. Uvedená situácia predstavuje riziko pre čerpanie eurofondov v oblasti cestného hospodárstva v programovom období 2014 – 2020.

Preverení spôsobu odpisovania majetku bolo zistené, že cestné komunikácie boli na základe rozhodnutia účtovnej jednotky odpisované v rámci stavieb po dobu 50 rokov, ktorá vzhľadom na použité spôsoby ich rekonštrukcie a technického zhodnotenia v zmysle platných technických predpisov nezodpovedala reálnej dobe predpokladanej životnosti cestných komunikácií.

Kontrolou bolo zistené porušenie zákona o finančnej kontrole, keď na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou chýbali v piatich prípadoch dátumy a podpisy osôb zodpovedných za rozpočet, v štyroch prípadoch dátumy a podpisy osôb zodpovedných za správu majetku a v dvoch prípadoch podpisy osôb zodpovedných za verejné obstarávanie.

Odporúčania:

- vyžiadať od správcu dane mesačné prehľady k poukazovanej Dani z motorových vozidiel a použiť ich ako informáciu pri plánovaní rozpočtu a tvorbe Všeobecne záväzného nariadenia o Dani z motorových vozidiel na území Trenčianskeho samosprávneho kraja.
- vychádzať pri výpočte predpokladanej hodnoty zákazky z ceny, za ktorú sa obvykle predáva rovnaký alebo porovnateľný predmet zákazky v čase postupu zadávania zákazky,
- pri tvorbe programového rozpočtu v oblasti cestných komunikácií:
 - jednotlivé merateľné ukazovatele ako nástroje na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľov resp. pokroku pri plnení cieľov určiť a vyhodnotiť tak, aby boli ich hodnoty stanovené nielen kvantitatívne, ale aj so zameraním na kvalitu. V oblasti cestných komunikácií stanoviť kvalitatívne merateľné ukazovatele v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi pre systém hospodárenia s vozovkami a mostnými konštrukciami a inými platnými legislatívnymi predpismi súvisiacimi so systémom hospodárenia s cestnými komunikáciami,
 - zámery, ciele a merateľné ukazovatele stanoviť v spolupráci s dopravným oddelením a príslušnou Správou ciest Trenčianskeho samosprávneho kraja z dôvodu uplatnenia skúseností z „dobrej praxe“,
 - prijať metodiku, aby hodnotenie merateľných ukazovateľov bolo systematické a poskytovalo spoľahlivý záver o výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu,
 - uvádzať v hodnotiacej správe dôvody pre ktoré boli merateľné ukazovatele prekročené, čiastočne splnené alebo nesplnené,
 - upraviť metodiku odpisovania cestných komunikácií v internej smernici a nastaviť odpisovanie hmotného majetku v súlade s dobou jeho predpokladanej životnosti.